

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

PREDMET BAŠIĆ PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE

(Zahtjev br. 22251/13)

PRESUDA

STRASBOURG

25. listopada 2016. godine

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Bašić protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Julia Laffranque,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Valeriu Grițco,
Ksenija Turković,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani, *suci*,

i Stanley Naismith, *tajnik odjela*,

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost 4. listopada 2016. godine donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je temeljem zahtjeva (br. 22251/13) protiv Republike Hrvatske što ga je 19. veljače 2013. godine hrvatski državljanin g. Damir Bašić („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”).

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. Ž. Žganjer, odvjetnik u Zagrebu. Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je bio podvrgnut nezakonitim posebnim izvidnim mjerama tajnog nadzora i da su tako pribavljeni dokazi upotrijebljeni u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega, suprotno članku 6. stavku 1. i članku 8. Konvencije.

4. Vlada je obaviještena o prethodno navedenim prigovorima 18. ožujka 2015. godine, a ostatak zahtjeva odbačen je kao nedopušten na temelju pravila 54. stavka 3. Poslovnika Suda.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1980. godine i živi u Slavanskom Brodu.

A. Posebni izvidi kaznenih djela

6. Kao odgovor na zahtjev policije, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta je 26. studenog 2007. godine zatražio od istražnog suca Županijskog suda u Zagrebu da odobri primjenu posebnih izvida kaznenih djela, i to mjere nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora podnositelja zahtjeva i nekoliko drugih pojedinaca zbog sumnje da sudjeluju u organiziranoj trgovini drogom, izbjegavanju carinskog nadzora i zlouporabi položaja i ovlasti.

7. Istražni sudac je 27. studenog 2007. godine odobrio zahtjev i izdao nalog kojim se određuju mjere nadzora. Njegovo obrazloženje glasi:

„Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ... podnio je istražnom sucu ovog suda zahtjev za određivanje mjera nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora odnosno sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu iz čl. 180. st.1. toč.1 ZKP-a protiv Damir Bašić [i drugih] navodeći da se operativnom obradom PU ... došlo do saznanja da rečeni sudjeluju u počinjenju kaznenih djela iz čl. 173. st. 1. i 2., 298 st.2, 337. Kz-a i čl. 333 KZ-a.

Odlučujući o podnesenom prijedlogu, a ocjenjujući priloženi prijedlog PU ... utvrđeno je da postoji osnova sumnje da su počinjena kaznena djela a u konkretnom slučaju izvodi kaznenih djela ne bi se mogli provesti na drugi način odnosno bili bi skopčani s nerazmjernim teškoćama. Kako se, pored toga, radi o kaznenim djelima iz čl. 181 st.1 toč 2ZKP-a to je podnesenom prijedlogu udovoljeno te je odlučeno kao u izreci ovog naloga“

8. Tijekom provođenja izvida, istražni sudac izdao je nekoliko dodatnih naloga za provođenje posebnih izvida tajnim nadzorom s istim učinkom. Pored nadzora i tehničkog snimanja telefonskih razgovora, istražni sudac također je odredio mjeru tajnog praćenja i tehničkog snimanja osoba.

B. Kazneni postupak

9. Na temelju dokaza pribavljenih primjenom prethodno navedenih posebnih izvida kaznenih djela, 2. srpnja 2008. godine policija je Županijskom državnom odvjetništvu u Slavonskom podnijela kaznenu prijavu protiv podnositelja zahtjeva i pet drugih osoba Brodu zbog sumnje da su sudjelovali u trgovini drogom i izbjegavanju carinskog nadzora.

10. Istog dana podnositelj zahtjeva doveden je pred istražnog suca Županijskog suda u Slavonskom Brodu koji ga je ispitao u odnosu na optužbe koje su mu se stavljale na teret. Podnositelj zahtjeva odlučio se braniti šutnjom i odbio je dati bilo kakav iskaz.

11. Istražna sutkinja je 4. srpnja 2008. godine odredila provođenje istrage protiv podnositelja zahtjeva i drugih osumnjičenika zbog postojanja osnovane sumnje u zlouporabu opojnih droga. Također je podnositelju zahtjeva odredila pritvor.

12. Nakon dovršetka istrage, 25. studenoga 2008., Županijsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu podiglo je pred Županijskim sudom u

Slavonskom Brodu optužnicu protiv podnositelja zahtjeva i četiri druge osobe zbog zlouporabe opojnih droga.

13. Podnositelj zahtjeva je 12. lipnja 2009. godine zatražio od Županijskog suda u Slavonskom Brodu da se dokazi prikupljeni posebnim izvidnim mjerama izdvoje kao nezakoniti. Tvrdio je da su mjere tajnog nadzora provedene na temelju naloga koji su izdani u suprotnosti s mjerodavnim domaćim pravom i praksom Ustavnog suda Republike Hrvatske zato što nisu sadržavali obrazloženje kojim se opravdava primjena tajnog nadzora.

14. Županijski sud u Slavonskom Brodu je na ročištu održanom 18. lipnja 2009. godine odbio podnositeljev zahtjev kao neosnovan. Na istom ročištu podnositelj zahtjeva izjasnio se da se ne smatra krivim za optužbe koje su mu stavljene na teret, dok su se tri druga optuženika izjasnila da se smatraju krivima. Raspravno vijeće je ispitalo nekoliko svjedoka i vještaka te je razmotrilo izvješća u spisu predmeta.

15. Daljnje ročište održano je 29. rujna 2009. godine, te je podnositelj ponovio svoj zahtjev za izdvajanjem dokaza pribavljenih tajnim nadzorom kao nezakonitih. Podnositelj zahtjeva je nadalje tvrdio kako njegovu točnu lokaciju u trenutku navodnog počinjenja predmetnog kaznenog djela treba utvrditi pribavljanjem podataka o praćenju lokacije mobilnog telefona koji je navodno koristio.

16. Raspravno vijeće je odbilo podnositeljev zahtjev kao neosnovan i odlučilo nastaviti s izvođenjem dokaza. Vijeće je ispitalo dva svjedoka i vještaka te odgodilo glavnu raspravu kako bi obrana pribavila kopije snimki tajnog nadzora.

17. Na ročištu održanom 26. studenoga 2009. podnositelj zahtjeva tvrdio je da je potrebno pribaviti popis dolaznih i odlaznih poziva za mobilne telefone koje su optuženi navodno koristili kako bi se razjasnile sve okolnosti predmeta. Vijeće je odbilo njegov zahtjev kao neosnovan i nastavilo s preslušavanjem audiosnimki tajnog nadzora. Obrana nije imala određenih prigovora na snimke, no izrazila je sumnje u vezi s identifikacijom jednog od govornika kao suoptuženika u podnositeljevom predmetu.

18. Na ročištu održanom 14. prosinca 2009. godine raspravno vijeće preslušalo je daljnje audiosnimke tajnog nadzora. Obrana nije imala osobitih prigovora na snimke, no tražila je da se izvedu neki dodatni dokazi i preslušaju dodatne snimke na suđenju.

19. Daljnja ročišta održana su 2. i 19. veljače 2010. te je raspravno vijeće na njima preslušalo audiosnimke tajnog nadzora. Podnositelj zahtjeva ponovio je svoj zahtjev za provođenjem telekomunikacijskog vještačenja kako bi se utvrdila lokacija njegovog mobilnog telefona u trenutku navodnog počinjenja kaznenog djela. Obrana je također osporila vjerodostojnost policijskog izvješća u vezi s nadzorom podnositelja zahtjeva i izrazila sumnju u razloge zbog kojih nije bilo snimki priloženih uz to

izvješće. S tim u vezi raspravno vijeće je saslušalo policijskog službenika Z. H. koji je bio nadležan za operaciju i koji je objasnio da snimke nisu napravljene zbog bojazni da bi u tim okolnostima osumnjičenici mogli primijetiti da ih netko prati. Raspravno vijeće je također saslušalo drugog policijskog službenika, B. V., koji je objasnio metodu identificiranja mobilnih telefona koje su upotrebljavali optuženici. Nakon ispitivanja B. V.-a, vijeće je odbilo sve daljnje dokazne prijedloge i odgodilo glavnu raspravu radi pripreme završnih govora optuženika.

20. Raspravno vijeće je 26. veljače 2010. godine saslušalo završne govore stranaka.

21. Presudom od 1. ožujka 2010. godine Županijski sud u Slavonskom Brodu proglasio je prvog podnositelja zahtjeva krivim za djela za koja je optužen i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od pet godina. Što se tiče podnositeljevih tvrdnji koje su se odnosile na navodnu nezakonitost naloga za određivanje posebnih izvida, sud je utvrdio da su nalozi sadržavali obrazloženje o postojanju sumnje da je podnositelj zahtjeva sudjelovao u počinjenju predmetnog kaznenog djela te da se izvidi kaznenih djela nisu mogli provesti na drugi način.

22. Županijski sud u Slavonskom Brodu je nadalje utvrdio da su sve sumnje obrane u točnost snimki razjašnjene ispitivanjem policijskih službenika koji su objasnili način pribavljanja i dokumentiranja snimki. Također je utvrdio da su dostupna policijska izvješća o tajnom praćenju sadržavala dovoljno informacija o lokaciji optuženika u trenutku počinjenja kaznenog djela i da stoga u tom pogledu nije bilo potrebe za prikupljanjem daljnjih dokaza, kao što su podaci o lokaciji mobilnog telefona. Stoga je odbio prigovore podnositelja zahtjeva koji su se odnosili na upotrebu dokaza pribavljenih tajnim nadzorom i nastavio s detaljnom ocjenom krivnje podnositelja zahtjeva.

23. Podnositelj zahtjeva je 21. travnja i 6. srpnja 2010. godine podnio žalbu protiv prvostupanjske presude Vrhovnom sudu Republike Hrvatske pozivajući se na sudsku praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske, prema kojoj nalozi za tajni nadzor trebaju biti prikladno obrazloženi kako bi zadovoljili zahtjev zakonitosti prema mjerodavnom domaćem pravu. Također je prigovorio upotrebi tako pribavljenih dokaza u donošenju osuđujuće presude protiv njega.

24. Vrhovni sud Republike Hrvatske je 21. rujna 2010. godine odbio žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku presudu. Posebno je naglasio kako navodno nedostatno obrazloženje kojim se opravdavaju nalozi kojima se određuju posebni izvidi ne može dovesti do nezakonitosti dokaza pribavljenih provođenjem takvih izvida. Također je presudio da je sve relevantne okolnosti predmeta ispravno utvrdio prvostupanjski sud i da se presuda protiv podnositelja zahtjeva temeljila na pravilnoj i uvjerljivoj ocjeni dokaza i relevantnih činjenica.

25. Podnositelj zahtjeva je 23. studenog 2010. godine podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske prigovarajući da je njegovo pravo na poštovanje privatnog života i tajnosti dopisivanja, kako je zajamčeno člancima 35. i 36. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske, povrijeđeno nezakonitim i neopravdanim tajnim nadzorom te da je njegovo pravo na pošteno suđenje iz članka 29. Ustava Republike Hrvatske povrijeđeno upotrebom takvih dokaza u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega.

26. Ustavni sud Republike Hrvatske je 11. srpnja 2012. godine odbio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva kao neosnovanu, potvrdivši obrazloženje Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Posebice je smatrao da kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva u cjelini nije bio nepošten. Ta je odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske uručena podnositelju zahtjeva 11. rujna 2012. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

27. Mjerodavno domaće pravo i praksa u vezi s mjerama tajnog nadzora navedeni su u predmetu *Dragojević protiv Hrvatske* (br. 68955/11, odlomci 52. – 61., 15. siječnja 2015.)

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 8. KONVENCIJE

28. Podnositelj zahtjeva prigovara da su tajnim nadzorom i tehničkim snimanjem njegovih telefonskih razgovora povrijeđena jamstva iz članka 8. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.”

A. Dopuštenost

29. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke a. Konvencije. Primjećuje i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrđnje stranaka

30. Podnositelj zahtjeva je tvrdio da je tajni nadzor koji se nad njime provodio bio nezakonit jer nije bio utemeljen na nalogima s propisnim obrazloženjem istražnog suca, kako to zahtijeva mjerodavno domaće pravo i praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske. Pozivajući se na zaključke Suda u slučaju *Dragojević* (prethodno citiran), također tvrdi da domaće vlasti nisu pokazale da je miješanje u njegovo pravo na poštovanje privatnog života i dopisivanje bilo opravdano i nužno, kako je propisano člankom 8. Konvencije.

31. Vlada je prihvatila da je došlo do miješanja u prava podnositelja zahtjeva na temelju članka 8. Konvencije. Međutim, smatrala je da je takvo miješanje bilo zakonito i opravdano. Konkretno, nalozi za tajni nadzor temeljili su se na članku 180. Zakona o kaznenom postupku te ih je istražni sudac donio na temelju obrazloženih i potkrijepljenih zahtjeva nadležnog Državnog odvjetništva te je pratio njihovo provođenje. Miješanje je težilo legitimnom cilju istraživanja i progona počinitelja kaznenog djela zlorababe opojnih droga i bilo je razmjerno okolnostima, težini kaznenog djela o kojemu je riječ i kriminalnoj aktivnosti podnositelja zahtjeva.

2. Ocjena Suda

32. Sud upućuje na opća načela glede primjene mjera tajnog nadzora navedenih u presudi *Dragojević* (prethodno citirano, odlomci 78. – 84., 86. – 89.). Primjećuje da je među strankama nesporno da je nadzorom i tehničkim snimanjem telefonskih razgovora podnositelja zahtjeva došlo do miješanja u njegovo pravo na poštovanje njegovog „privatnog života” i „dopisivanja”, kako je zajamčeno člankom 8. Konvencije. Sud ne vidi nikakav razlog da presudi drugačije (ibid., odlomak 85.).

33. Sud u ovom predmetu primjećuje da se, kao u predmetu *Dragojević*, nalog istražnog suca koji se odnosi na određivanje mjera tajnog nadzora temeljio na zahtjevu nadležnog državnog odvjetništva za primjenu takvog tajnog nadzora te je uključivao zakonski izraz ako se „izvidi kaznenih djela ne bi mogli provesti na drugi način ili bi bili skopčani s nerazmjernim teškoćama”. Međutim, nije sadržavao odgovarajuće obrazloženje konkretnih okolnosti predmeta, a osobito razloga zbog kojih se izvidi nisu mogli provesti na druge, manje nametljive načine (vidi prethodni odlomak 7.: vidi također *Roman Zakharov protiv Rusije* [VV], br. 47143/06, odlomak 260., ECHR 2015).

34. Sud je utvrdio u predmetu *Dragojević* da nedostatak obrazloženja u nalogu istražnog suca, zajedno s praksom domaćih sudova koja zaobilazi takav nedostatak obrazloženja retroaktivnim opravdavanjem primjene tajnog nadzora, nije bio u skladu s mjerodavnim domaćim pravom i da stoga

u praksi nisu osigurane odgovarajuća jamstva protiv raznih mogućih zloraba. Sud je stoga smatrao da takve prakse nisu bile u skladu sa zahtjevom zakonitosti niti su bile dovoljne da bi miješanje u pravo podnositelja zahtjeva na poštovanje njegovog privatnog života i dopisivanja bilo unutar onoga što je „nužno u demokratskom društvu”, kako to zahtijeva članak 8. (ibid., odlomci 90. – 101.).

35. Sud utvrđuje da su ista razmatranja kao ona iz predmeta *Dragojević* primjenjiva i u ovom predmetu. Sud ne vidi nikakav razlog da u ovome predmetu odstupi od te prakse.

36. To je dovoljno da Sud zaključi da je došlo do povrede članka 8. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

37. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da su dokazi prikupljeni tajnim nadzorom upotrijebljeni u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega. Pozvao se na članak 6. stavak 1. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi:

„U slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv osobe svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj ...”

A. Dopuštenost

38. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a). Konvencije. Primjećuje i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrđnje stranaka

39. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da kazneni postupak koji se vodio protiv njega nije ispunio zahtjeve poštenog suđenja. Tvrdio je da se presuda donesena protiv njega temeljila isključivo na dokazima pribavljenim nezakonitim i neopravdanim tajnim nadzorom. Po njegovom mišljenju oslanjanje domaćih sudova na takve dokaze nije bilo popraćeno odgovarajućim postupovnim jamstvima kojima bi se osigurala poštenost postupka.

40. Vlada je istaknula da je podnositelj zahtjeva imao odgovarajuću mogućnost da ospori predmetne dokaze i da se suprotstavi njihovoj uporabi u postupku, kao i mogućnost da zatraži izvođenje dodatnih dokaza tijekom suđenja. Prema mišljenju Vlade, domaći sudovi propisno su ispitali i uzeli u obzir sve njegove argumente u tom pogledu, uključujući Vrhovni sud Republike Hrvatske i Ustavni sud Republike Hrvatske. Štoviše, Vlada je

smatrala da sporni dokazi nisu bili jedini ili odlučujući dokazi za presudu protiv podnositelja zahtjeva, već su predstavljali samo jedan element u složenom skupu dokaza protiv njega.

2. Ocjena Suda

41. Opća načela za ocjenu Suda je li upotreba dokaza pribavljenih posebnim izvidima u suprotnosti sa zahtjevima poštenog suđenja iz članka 6. stavka 1. Konvencije navedena su u predmetu *Dragojević* (prethodno citiran, odlomci 127. – 130.).

42. S tim u vezi Sud ponavlja da nije njegova uloga utvrditi, kao stvar načela, smiju li se pojedine vrste dokaza, na primjer, nezakonito pribavljeni dokazi, koristiti kao dokaz u postupku ili pak je li podnositelj zahtjeva kriv ili ne. Pitanje na koje treba odgovoriti jest je li postupak u cjelini, uključujući i način na koji su pribavljeni dokazi, bio pošten (ibid., odlomak 128.).

43. Prema tome, korištenje kao dokaza saznanja pribavljenih povredom članka 8., kao što se dogodilo u ovom predmetu, neće biti u sukobu sa zahtjevima poštenosti iz članka 6. stavka 1. ako je njihova upotreba u postupku bila praćena odgovarajućim postupovnim jamstvima koja zahtijeva sudska praksa Suda (vidi, primjerice, *Bykov protiv Rusije* [VV], br. 4378/02, odlomci 94. – 105., 10. ožujka 2009.; vidi također *Khan protiv Ujedinjene Kraljevine*, br. 35394/97, odlomci 25. – 28., ECHR 2000-V; *P.G. i J.H. protiv Ujedinjene Kraljevine*, br. 44787/98, odlomci 37. – 38., ECHR 2001-IX; *Nițulescu protiv Rumunjske*, br. 16184/06, odlomci 43. – 57., 22. rujna 2015.; i u kontekstu nezakonite pretrage, *Prade protiv Njemačke*, br. 7215/10, odlomci 36. – 43., 3. ožujka 2016). Štoviše, razina javnog interesa za istraživanje i kažnjavanje za predmetno kazneno djelo može se uzeti u obzir i razmotriti protiv pojedinačnog interesa da se dokazi protiv podnositelja zahtjeva prikupe na zakonit način (vidi *Prade*, prethodno citirano, odlomak 35., s daljnjim upućivanjem).

44. Prvo pitanje koje treba razmotriti u ovom kontekstu jest je li podnositelju zahtjeva pružena prilika da ospori vjerodostojnost dokaza i suprotstavi se njihovoj uporabi. S tim u vezi Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva imao i učinkovito upotrijebio takvu mogućnost tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom (vidi odlomke 13. i 15. ove presude) te u svojoj žalbi (vidi odlomak 23. ove presude) i u ustavnoj tužbi (vidi odlomak 25. ove presude). Domaći sudovi meritorno su razmotrili njegove argumente i obrazložili svoje odluke (vidi prethodne odlomke 21. – 22., 24. i 26.). Činjenica da je podnositelj zahtjeva bio neuspješan u svakom koraku ne mijenja činjenicu da je imao učinkovitu priliku da ospori dokaze i da se suprotstavi njihovoj upotrebi (vidi *Schenk protiv Švicarske*, 12. srpnja 1988., odlomak 47., Serija A br. 140, i *Khan*, prethodno citirano, odlomak 38.).

45. U odnosu na kvalitetu predmetnih dokaza, što je daljnji element za razmatranje Suda, Sud primjećuje da se glavni prigovor podnositelja zahtjeva uporabi dokaza pribavljenih tajnim nadzorom odnosio na formalnu uporabu takvih informacija kao dokaza tijekom postupka (vidi odlomke 13. i 15. ove presude). On nikada nije osporio autentičnost snimke reproducirane na suđenju, a sve sumnje obrane o točnosti snimki raspravni sud je propisno ispitao i uzeo u obzir.

46. Što se tiče prigovora koje je iznijela obrana, sud je posebno ispitao policijske službenike zadužene za provođenje tajnog nadzora kako bi se razjasnile okolnosti predmeta te je obrazloženom odlukom iznio svoja utvrđenja o načinu na koji su snimke pribavljene i dokumentirane (vidi odlomke 19. i 22. ove presude, i usporedite *Bykov*, prethodno citirano, odlomak 95., i, s druge strane, *Nițulescu*, prethodno citirano, odlomak 63.). Ta utvrđenja također je ispitao i potvrdio Vrhovni sud Republike Hrvatske, koji je smatrao da je sve relevantne okolnosti predmeta ispravno utvrdio prvostupanjski sud (vidi odlomak 24. ove presude).

47. S obzirom da je u prvom redu na domaćim sudovima da odluče o korištenju dokaza, o njihovoj važnosti i težini koju im je potrebno dati u donošenju presude (vidi, između mnogih drugih, *Fomin protiv Moldavije*, br. 36755/06, odlomak 30., 11. listopada 2011), Sud ne pronalazi ništa što bi dovelo u sumnju pouzdanost i točnost predmetnih dokaza.

48. Na kraju, što se tiče važnosti spornih dokaza za osudu podnositelja zahtjeva, Sud primjećuje da je osporeni materijal bio odlučujući dokaz na temelju kojeg je pokrenut kazneni postupak protiv njega te da je isto tako bio od odlučujuće važnosti za njegovu osudu (vidi odlomke 9. – 12. i 22. ove presude). Međutim, taj element nije odlučujući čimbenik u ocjeni Suda o poštenosti postupka u cjelini (vidi *Khan*, prethodno citirano, odlomak 37.). Sud ponavlja da će relevantnost postojanja drugih dokaza, osim dokaza koji se osporavaju, ovisiti o okolnostima pojedinog predmeta. U ovim okolnostima, kada je sadržaj snimaka predstavljao točne i pouzdane dokaze (vidi odlomak 47. ove presude), potreba za daljnjim dokazima bila je u skladu s time slabija (vidi *Prade*, prethodno citirano, odlomak 40.).

49. S obzirom na prethodno navedeno, Sud smatra da ne postoji ništa što bi potkrijepilo tvrdnje da podnositeljeva prava obrane nisu propisno poštivana u pogledu izvedenih dokaza ili da je njihova ocjena od strane domaćih sudova bila proizvoljna (vidi *Bykov*, prethodno citirano, odlomak 98.). Zaključno, Sud utvrđuje da uporaba spornih snimki kao dokaza nije kao takva lišila podnositelja poštenog suđenja.

50. Stoga nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

51. Člankom 41. Konvencije predviđeno je sljedeće:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

52. Podnositelj zahtjeva potražuje iznos od 20.000 eura (EUR) na ime neimovinske štete.

53. Vlada je smatrala da je podnositeljev zahtjev pretjeran, neosnovan i nepotkrijepljen.

54. Uzimajući u obzir sve okolnosti ovoga predmeta, Sud prihvaća da je podnositelj zahtjeva pretrpio neimovinsku štetu koja ne može biti nadoknađena samo utvrđenjem povrede. Odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos od 7.500,00 eura na ime neimovinske štete, uz sav porez koji bi mu mogao biti zaračunat.

B. Troškovi i izdaci

55. U svom prvobitnom zahtjevu Sudu podnositelj zahtjeva potraživao je iznos od 1.700,00 eura na ime troškova i izdataka. Međutim, nije podnio specifikaciju troškova i izdataka ili bilo kakve druge relevantne popratne dokumente iako je bio pozvan da to učini.

56. Vlada je smatrala da se podnositelju zahtjeva ne bi trebao dodijeliti iznos s toga naslova jer nije podnio specifikaciju troškova i izdataka.

57. Sud primjećuje kako podnositelj zahtjeva nije ispunio zahtjeve navedene u pravilu 60. stavku 2. Poslovnika Suda. U tim okolnostima, ne dodjeljuje podnositelju iznos s toga naslova (pravilo 60. stavak 3.) (vidi, primjerice, *Remetin protiv Hrvatske (br. 2)*, br. 7446/12, odlomak 126., 24. srpnja 2014.).

C. Zatezne kamate

58. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna poena.

ZBOG TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 8. Konvencije;

3. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.
4. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositelju zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude sukladno članku 44. stavka 2. Konvencije, sljedeći iznos koji je potrebno preračunati u hrvatske kune (HRK) prema tečaju važećem na dan isplate:
7.500 EUR (sedam tisuća i petsto eura), na ime neimovinske štete, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna poena;
5. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 25. listopada 2016. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
Tajnik

Julia Laffranque
Predsjednik